

باب سوم
منابع بشری

فصل اول
احکام عمومی

مبنی

ماده اول:

این طرزالعمل در روشنایی قانون کارکنان خدمات ملکی، قانون کار و مقرره کار بالمقطع جهت تنظیم امور مربوط به منابع بشری وضع گردیده است.

اهداف

ماده دوم:

اهداف این طرزالعمل قرار ذیل است:

- ۱- تأمین نیازمندی وزارت از طریق استخدام نیروی کار دائمی و موقت و بازیبینی تشکیل،
- ۲- استفاده موثر از نیروی فیزیکی و ذهنی کارکنان دارای مهارت های فنی و مسلکی،
- ۳- تنظیم حقوق و وجایب طرفین قرارداد کار به شمول کارفرما و کارکنان،

اصطلاحات

ماده سوم:

(۱) اصطلاحات استفاده شده در این طرزالعمل همان مفاهیم مندرج مواد سوم قانون کارکنان خدمات ملکی، قانون

کار و مقرره کار بالمقطع را افاده می نماید.

(۲) اصطلاحات آتی در این طرزالعمل، برخلاف اصطلاحات مندرج فقره (۱) این ماده، معانی ذیل را افاده می نماید:

- ۱- کار روز مکمل: عبارت از انجام کار ساعتی مکمل همسان با سایر کارکنان رسمی است.
- ۲- کارکنان: در این طرزالعمل به تمامی کارکنان اعم از دائمی و بالمقطع احلاق می گردد.
- ۳- ریاست: در این طرزالعمل به ریاست منابع بشری وزارت احلاق می گردد.
- ۴- قرارداد: به عقدی احلاق می گردد که میان ریاست منابع بشری و مناقصی به صورت کتبی در مورد استخدام کارکن منعقد می گردد.

۵- تساوی جنسیتی: تساوی جنسیتی به مفهوم رفتار متقابل و منصفانه با زنان و مردان مطابق به مقتضیات آن ها است و این امر شامل مزايا، تعهدات و فرست ها با زنان و مردان می باشد.^۱

۶- عدالت جنسیتی: دسترسی زنان و مردان به فرست ها، منابع و سایر حقوق تسجیل شده در اسناد تقنینی مربوط به صورت برابر می باشد.^۲

۷- خشونت: قراردادن شخص یا اشخاص در وضعیتی که خلاف اصول و ضوابط اداری مندرج استاد تقنینی مربوطه باشد.^۳

مراجع تطبیق

ماده چهارم:

ریاست منابع بشری، بنابر مسئولیت وظیفوی و تنظیم کارکنان وزارت، مسئولیت تطبیق این طرزالعمل را به عهده دارد.

فصل دوم

ریاست منابع بشری

وظایف و مسئولیت ها

ماده پنجم:

ریاست منابع بشری دارای وظایف و مسئولیت های ذیل می باشد:

۱- در ارتباط به استخدام:

- تسليمی درخواستی های متقاضیان بست های دائمی و کار بالمقطع،
- حصول اطمینان از تکمیل بودن درخواستی و اسناد لازم برای کار بالمقطع،
- ارایه درخواستی و اسناد متقاضی کار بالمقطع به کمیته منابع بشری،
- طی مراحل استخدام کارکنان دائمی وزارت مطابق به احکام قانون کارکنان خدمات ملکی،

۲- در ارتباط به تشکیل:

- ارسال مکتوب به آمریت های گزارش دهنده به مقام و ارسال مکتوب به ریاست ها غرض ارسال تشکیل

پیشنهادی^۱:

- دیدار با رئیس مربوطه، بعد از اخذ تشکیل پیشنهادی، غرض بررسی دلایل و توجیهات ارایه شده که بر مبنای آن در تشکیل تغییر پیشنهاد گردیده است^۲،
- بازبینی تشکیل و تهیه و ترتیب تشکیل بازبینی شده،
- ارایه تشکیل بازبینی شده به کمیته منابع بشری غرض بررسی،
- پیشنهاد تشکیل تایید شده توسط کمیته منابع بشری به مقام وزارت حداقل یک ماه قبل از ختم سال مالی^۳،
- طی مراحل تشکیل منظور شده در کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی،
- حصول اطمینان از استخدام کارکنان لازم برای بست های خالی تشکیل،
- جمع آوری و نگهداری نسخه نرم افزاری (Soft Copy) لایحه وظایف تمام بست های مربوطه وزارت در بانک معلوماتی الکترونیکی^۴،

- حصول اطمینان از بارگزاری (upload) نسخه اسکن شده لایحه وظایف در برنامه دراپ باکس (Dropbox)، قبل از اسکن لایحه وظایف، ریاست منابع بشری مکلف به مهر تمامی صفحات لایحه

وظایف می باشد^۵:

۳- در ارتباط به کارکنان:

- طی مراحل درخواستی رخصتی مطابق به احکام قانون مربوط و این طرزالعمل،

^۱ ایزاد، مصوب ۱۴۰۰/۷/۲۴

^۲ ایزاد، مصوب ۱۴۰۰/۷/۲۲

^۳ تعديل و ایزاد، مصوب ۱۴۰۰/۱۱/۲۳

^۴ تعديل و ایزاد، مصوب ۱۴۰۰/۸/۱۶

^۵ تعديل و ایزاد، مصوب ۱۴۰۰/۸/۱۶

- تهیه دفتر سوانح و بانک معلوماتی برای تمام کارکنان وزارت،
  - برگزاری برنامه های آموزشی هفته وار و ماهوار برای کارکنان وزارت،
  - حصول اطمینان از ارزیابی اجرایات تمامی کارکنان به طور سالانه،
  - جمع آوری شکایات کارکنان وزارت و ارایه تمامی آن ها به کمیته منابع بشری غرض ارزیابی،
  - تهیه بانک معلوماتی الکترونیکی برای کارکنان تصدی های مربوط به وزارت در همکاری با آمریت منابع بشری تصدی مربوطه و ریاست تحلیل تصدی ها و شرکت ها و به صورت رسانی آن به صورت ماهوار،^۱
  - تهیه بانک معلوماتی الکترونیکی برای کارکنان شرکت های مربوط به وزارت در همکاری با آمریت منابع بشری شرکت مربوطه و ریاست تحلیل تصدی ها و شرکت ها و به روز رسانی آن به صورت ماهوار.^۲
- ۴- در ارتباط به گزارش دهی:
- ارایه گزارش از اجرایات و فعالیت های ریاست منابع بشری به معین امور مالی و اداری و مقام وزارت به طور ماهوار، ربع وار و سالانه،
  - ارایه گزارش از اجرایات و فعالیت های کمیته منابع بشری به مقام وزارت منحیث دیرخانه (سکرتیریت) کمیته
- ۵- سایر موارد:
- سایر وظایف و مسئولیت ها مطابق به استان تقینی، لایحه وظایف و طرز العمل های مربوط،
  - سایر وظایف و مسئولیت هایی که بنابر لزوم دید مقام وزارت به ریاست منابع بشری محول می گردد.

وقت کار ماده ششم:

- (۱) وقت کار، با در نظرداشت ماده سی ام قانون کار، طور اوسط الی ۴۰ ساعت در هفتة می باشد.
- (۲) ریاست منابع بشری در هماهنگی با وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین ساعت کار وزارت را مشخص و آن را به تمامی کارکنان اطلاع می دهد.
- (۳) وقت کار کارکن نوجوان، حامله و یا کارکنان مشغول در کار تقلیل و یا مضر صحت با در نظرداشت ماده سی و یکم قانون کار تنظیم می گردد.
- (۴) با در نظرداشت مواد سی و نهم و چهلم قانون کار، کارکنان دائمی و کارکنان بالمقطع که به صورت روز کار مکمل، کار می نمایند، مستحق یک ساعت وقفه جهت صرف طعام و ادائی نماز می باشند.

فصل سوم کارکنان دائمی

شرایط و شیوه استخدام کارکنان دائمی

ماده هفتم:

- (۱) کارکنان دائمی وزارت، با در نظرداشت شرایط مندرج مواد هفتم تا دهم قانون کارکنان خدمات ملکی استخدام شده می توانند.

(۲) روند استخدام کارکنان دائمی با در نظرداشت احکام قانون کارکنان خدمات ملکی و قانون خدمات ملکی صورت می‌گیرد.

(۳) تمام بستهای ۱ و ۲ وزارت در مرکز شامل برنامه تغییر می‌گردد. این حکم شامل ریاست دفتر، به دلیل عدم تکمیل معیارهای برنامه تغییر، نمی‌گردد.^۱

(۴) تمام بستهای ۳ وزارت در مرکز به صورت مرحله وار شامل سهمیه امتیاز مادی استثنایی (سوپر اسکیل) می‌گرددند. به دلیل این که تعداد مستقدین امتیاز مادی استثنایی از تعداد بستهای ۳ وزارت در مرکز کمتر است، وزارت با در نظرداشت طرز العمل امتیاز مادی استثنایی مامورین خدمات ملکی تصویب شده کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی، پرداخت این امتیاز را اولویت بندی می‌نماید. بستهای ۳ ولایات زمانی شامل جدول امتیاز مادی استثنایی شده می‌توانند که بوجه کافی برای پرداخت آن موجود باشد، مقام وزارت با آن موافقت نماید و کمیسیون پرداخت آن را تایید نماید.^۲

حقوق و امتیازات

ماده هشتم:

کارکن دائمی وزارت با در نظرداشت ماده هفدهم قانون کارکنان خدمات ملکی دارای حقوق و امتیازات ذیل می‌باشد:

- ۱- عقد قرارداد دائمی ماموریت،
- ۲- دریافت لایحه وظایف بسته مربوط،
- ۳- دریافت مزد با اجزاء و ضمایم آن مطابق احکام قانون کار و متناسب با بودجه وزارت،
- ۴- احراز بست و ارتقای قدم با در نظرداشت مواد ۲۳ و ۲۴ قانون کارکنان خدمات ملکی،
- ۵- رخصتی،
- ۶- دریافت حقوق تقاعد،
- ۷- حق تامین رفاه و صحت مطابق احکام مواد ۱۱۳، ۱۱۷ و ۱۱۹ قانون کار،
- ۸- حق تامینات اجتماعی بر مبنای مواد ۱۳۴ الی ۱۴۴ قانون کار،
- ۹- حق آموزش داخل خدمت،
- ۱۰- حق شکایت از عدم مصونیت از هر نوع تبعیض از جانب آمرین و یا همکاران،
- ۱۱- حق استعفاء با در نظرداشت ماده ۱۸ قانون کارکنان خدمات ملکی.

مزد

ماده نهم:

(۱) با در نظرداشت احکام فصل پنجم قانون کار و ماده بیستم قانون کارکنان خدمات ملکی، کارکنان دائمی مستحق مزد با اجزا و ضمایم آن می‌باشد.

(۲) حداقل میزان مزد با اجزا و ضمایم آن، مطابق به اسناد تقنیتی مربوط یا حکم مقام عالی ریاست جمهوری قابل پرداخت می‌باشد.^۳

رخصتی

ماده دهم:

- (۱) کارکنان دائمی مستحق رخصتی های عمومی، سالانه (تفریحی، مریضی و ضروری)، رخصتی ولادی و رخصتی حج با در نظرداشت احکام مواد چهل و یکم تا پنجاه و هفتم قانون کار می باشند.
- (۲) رخصتی کارکن جدید التقرر، با در نظرداشت حکم ماده پنجاه و ششم قانون کار، حسب ذیل قابل اجراء می باشد:
- ۱- هرگاه کارکن در نیمه اول سال مالی استخدام شده باشد، از رخصتی های سالانه به طور مکمل استفاده می تواند.
  - ۲- هرگاه کارکن در نیمه دوم سال مالی استخدام شده باشد، از نصف رخصتی های سالانه استفاده می تواند.
- (۳) رخصتی های سالانه، بر مبنای سال مالی محاسبه می گردد.
- (۴) ریاست منابع بشری، شیوه استفاده از رخصتی سالانه، حج و ولادی را با در نظرداشت احکام قانون کار تنظیم می نماید. شیوه استفاده از رخصتی ها توسط ریاست منابع بشری ترتیب و در ضمیمه شماره ۷ کتاب سوم این مجموعه طرزالعمل گنجانیده می شود.
- (۵) تمامی کارمندان وزارت به شمول روسا مکلف به ثبت حاضری در دستگاه های حاضری در شروع ساعت کاری و ختم ساعت کاری می باشند.^۱

فصل چهارم کارکنان بالمقطع

استخدام کارکن بالمقطع

ماده یازدهم:

- (۱) ریاست منابع بشری می تواند، با در نظرداشت ماده پنجم مقرره کار بالمقطع در یکی از حالات ذیل با کارکن بالمقطع قرارداد عقد نماید:
- ۱- موجودیت تخصیص در بودجه،
  - ۲- ضرورت موجه وزارت،
  - ۳- عدم اشتغال در وظایف دیگر حین انجام کار روز مکمل،
  - ۴- عدم موجودیت بست خدمات ملکی در تشکیل منظور شده برای انجام کار مورد نظر.
- (۲) معتمد جنسی یا نقدی با در نظرداشت ماده پنجم مقرره کار بالمقطع نمی تواند بر اساس قرارداد بالمقطع استخدام گردد.

شرایط استخدام کارکن بالمقطع

ماده دوازدهم:

- با در نظرداشت حکم ماده پنجم این طرزالعمل، کارکنان بالمقطع در صورت تکمیل شرایط ذیل استخدام شده می توانند:
- ۱- داشتن تابعیت افغانستان،
  - ۲- سن وی حداقل ۱۸ سال باشد،
  - ۳- داشتن سند تحصیلی،
  - ۴- داشتن تجربه کافی جهت اجرای کار،
  - ۵- داشتن مهارت یا فن لازم مسلکی در صورت عدم داشتن تحصیلات،

- ۶- داشتن موافقت اداره مربوطه پیرامون استخدام کارکن بالقطع،
- ۷- عدم ابطالا به مرضی مزمن،
- ۸- به حکم قطعی و نهایی محکمه ذصلاح به ارتکاب جنایت محکوم نشده باشد.

اندازه مزد کارکن بالقطع

ماده سیزدهم:

- (۱) اندازه مزد کارکنان بالقطع با رعایت فقره (۲ و ۳) ماده شانزدهم مقرره کار بالقطع قرار ذیل می باشد:
  - ۱- شخص متلاعده، فنی و با تجربه و یا دارای سند تحصیلی لیسانس و یا بالاتر از آن در بخش های اداری، حسابی و کمپیوuter بعد از تأیید کمیته به مزد ماهوار مبلغ سیزده هزار افغانی.
  - ۲- شخص با تجربه کافی مسلکی در بخش های خدماتی که حداقل دارای سند بکلوریا باشد با معاش ماهوار مبلغ یازده هزار افغانی.
- (۲) مزد کارکنان بالقطع در صورتی بیشتر از مقدار مندرج فقره (۱) این ماده تعیین شده می تواند که وجه کافی برای پرداخت آن از طریق بودجه مربوط وجود داشته باشد و ریاست امور مالی و اداری وجود بودجه متذکره را تایید نموده باشد و با پرداخت آن موافق باشد.
- (۳) هرگاه مزد مندرج فقره (۱) این ماده از بروزه ها نیز پرداخت گردد، در هیچ صورتی مزد نمی تواند بیشتر از (۱۵۰۰۰) افغانی در ماه تعیین گردد.
- (۴) قرارداد کارکن بالقطع در صورت تخطی، با در نظرداشت مواد دهم و یازدهم مقرره کار بالقطع، فسخ شده می تواند و بعد از فسخ قرارداد مستحق پرداخت مزد نمی باشد.

رخصتی

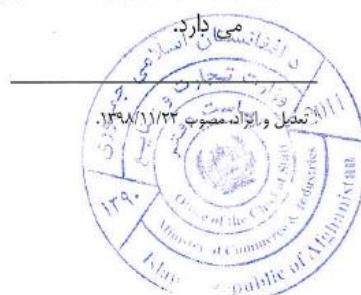
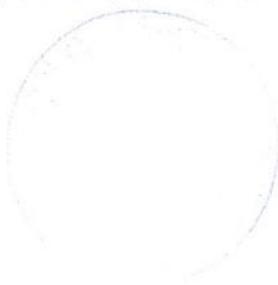
ماده چهاردهم:

- (۱) کارکن بالقطع، با در نظرداشت احکام قانون کار، مستحق رخصتی عمومی و سالانه (تفریحی، مرضی و ضروری) قانونی می باشد.
- (۲) شیوه استفاده از رخصتی مندرج فقره (۱) این ماده در قرارداد کار بالقطع معین می گردد.

تعهدات طرفین متعاهد

ماده پانزدهم:

- (۱) طرفین قرارداد کار بالقطع، کارکن بالقطع و ریاست می باشد. نمونه قرارداد کار بالقطع در ضمیمه شماره ۳۷ کتاب سوم مجموعه طرز العمل های وزارت بیوست گردیده است.^۱
- (۲) کارکن بالقطع مکلف به رعایت اصول اداری، اوامر قانونی آمرین مستقیم و مافوق و سایر اصول اداری مطابق به استناد تلقینی مربوط می باشند.
- (۳) کارکن متعهد است در اوقات کاری تعیین شده وظیفه سپرده شده به وی را با حسن نیت انجام دهد.
- (۴) کارکن، جهت حصول اطمینان از حفظ امنیت داخلی وزارت، مکلف است تا تضمین خط یک تن از کارمندان دولتی را به کمیسیون و یا ریاست ارایه نماید.
- (۵) وزارت از طریق واحدهای مربوط در مورد اجرایات کاری و حاضری روزمره کارکنان بالقطع توجه جدی مبذول

(۶) هرگاه کارکن بالمقطع بدون اخذ تاییدی رخصتی، سه روز پی در پی بدون دلیل موجه غیرحاضری نماید، کارکن بالمقطع بعد از تاییدی ریاست منابع بشری منفک شده می‌تواند.

فصل پنجم

وظایف، مسؤولیت‌ها و ارزیابی کارکنان

وظایف و مسؤولیت‌های کارکنان

ماده شانزدهم:

کارکنان وزارت اعم از دائمی و بالمقطع دارای وظایف و مسؤولیت‌های ذیل می‌باشند:

۱- وظایف:

- اجرای وظایف مطابق به لایحه وظایف، اسناد تقنیی و طرزالعمل‌های مربوط،
- رعایت شرایط مندرج اجزای (۱ تا ۱۶) ماده سیزدهم قانون کارکنان خدمات ملکی،
- رعایت شرایط مندرج اجزای (۱ تا ۱۳) ماده نود و دوم قانون کار،
- تنظیم طرز سلوک مطابق به احکام مقرره طرز سلوک مأمورین خدمات ملکی،
- امضای تعهدنامه مبنی بر رعایت احکام قوانین، مقرره‌ها، لایحه وظایف و این مجموعه طرزالعمل. متن تعهد نامه در شکل و قالبی مشخص توسط ریاست منابع بشری تهیه و ترتیب می‌گردد.

۲- مسؤولیت‌ها:

- کارکنان دائمی و قواردادی در برابر وظایف و مسؤولیت‌هایی که مطابق به اسناد تقنیی مربوط به وی محول گردیده مسؤولیت دارد.
- با در نظرداشت فقره (۲) ماده چهاردهم قانون کارکنان خدمات ملکی، هرگاه کارکن امر آمر را خلاف اسناد تقنیی تشخیص دهد، مکلف است موضوع را طور کتبی به اطلاع آمر برساند. هرگاه آمر بعد از اطلاع، به انجام امر به صورت کتبی تأکید ورزد، کارکن مکلف به اجرای امر نیست.

ارزیابی اجرایات کارکنان

ماده هفدهم:

(۱) اجرایات تمامی کارکنان با در نظرداشت احکام مندرج ماده شانزدهم قانون کارکنان خدمات ملکی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

(۲) ریاست منابع بشری مکلف به حصول اطمینان از ارزیابی شدن اجرایات تمامی کارکنان اعم از دائمی و بالمقطع به صورت سالانه می‌باشد.

(۳) ریاست منابع بشری، یک نقل از فورم ارزیابی سالانه تمامی کارکنان دائمی و بالمقطع را بعد از امضای فورم ارزیابی توسط آمر مستقیم و آمر مافق در دفتر سوانح کارکن را نگهداری می‌نماید.

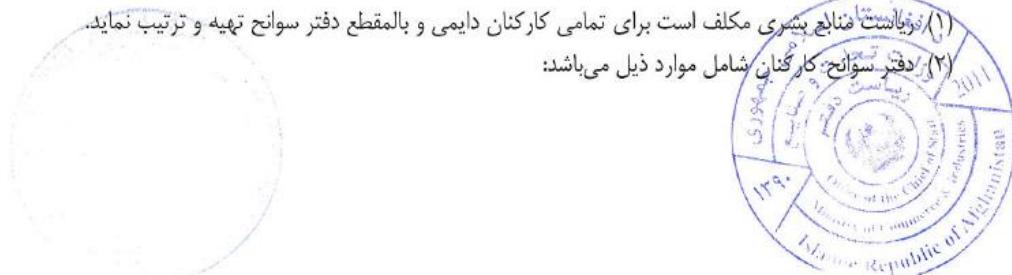
(۴) ریاست منابع بشری بعد از دریافت نتیجه ارزیابی کارکنان دائمی وزارت، مکلف به اتخاذ اقدامات لازم بر مبنای نتیجه ارزیابی مطابق به احکام قانون کارکنان خدمات ملکی می‌باشد.

دفتر سوانح کارکنان

ماده هجدهم:

(۱) نفوذیت فناجع بشری مکلف است برای تمامی کارکنان دائمی و بالمقطع دفتر سوانح تهیه و ترتیب نماید.

(۲) دفتر سوانح کارکنان شامل موارد ذیل می‌باشد:

- نقل تذکره کارکن،
  - قرارداد یا استنادی که کارکن بر مبنای آن استخدام شده است،
  - تصمین خط،
  - نقل استناد نشان دهنده مكافات و تادیب کارکن،
  - جدول نشان دهنده سفرهای داخلی و خارجی کارکن،
  - سایر استناد لازم بر مبنای استناد تقینی مربوط،
- (۳) ریاست منابع بشری مکلف است یک نقل از تمامی استناد شامل در دفتر سوانح را به صورت الکترونیکی نیز ثبت و نگهداری نماید.
- (۴) ریاست منابع بشری مکلف است تمامی معلومات مربوط به کارکنان دائمی و بالقطع را در بانک معلوماتی (دیتابیس) نگهداری نماید و آن را به صورت ماهوار به روز رسانی (update) نماید.

فصل ششم

کمیته منابع بشری

ایجاد کمیته

ماده نزدیم:

- (۱) ریاست منابع بشری مکلف است، کمیته منابع بشری را غرض منظوری به مقام وزارت پیشنهاد نماید.
- (۲) کمیته مرکب از اعضای ذیل می باشد:^۱
- رئیس منابع بشری، به حیث رئیس،
  - رئیس دفتر مقام، به حیث عضو،
  - رئیس مالی و حسابی، به حیث عضو،
  - رئیس امور حقوقی، به حیث عضو،
  - یکی از ریاست های معینیت اکتشاف سکتور خصوصی و صنایع، به حیث عضو،
  - یکی از ریاست های معینیت امور تجاری، به حیث عضو،
  - امریت مربوطه ریاست منابع بشری، به حیث دبیر (سکرتر).
- (۳) کمیته در زمان ارزیابی درخواستی استخدام کارکنان بالقطع می تواند از ریاست یا واحد مربوطه درخواست نماید تا نماینده ذیصلاح خویش را غرض ارایه مشوره به کمیته معرفی نماید.

وظایف و صلاحیت های کمیته

ماده بیستم:

- (۱) کمیته دارای وظایف و مسئولیت های ذیل می باشد:
- در ارتباط به کارکنان بالقطع با در نظرداشت احکام مواد ششم و هفتم مقرره کار بالقطع:
  - ارزیابی و بررسی پیشنهادات پیرامون کارکنان بالقطع با نظرداشت نوعیت کار و ضروریات وزارت،
  - تعیین اندازه مزد و پرداخت ماهوار به کارکن بالقطع با در نظرداشت استناد تقینی مربوط و این

- تعیین تعداد کارکنان بالمقطع قابل استخدام و معیار برای استخدام کارکنان بالمقطع با در نظرداشت تشکیل وزارت،
  - انجام سایر وظایفی که پیرامون استخدام کارکنان بالمقطع از جانب آمر اعطا محول می گردد،
  - ارزیابی و تصمیم‌گیری در مورد فسخ قرارداد کارکن بالمقطع با در نظر داشت حکم مندرج ماده دهم مقرره کار بالمقطع و سایر اسناد تقیینی نافذ،
  - ارزیابی حاصل و انجام کار کارکن بالمقطع،
  - ارزیابی و بررسی به کار گماشتن متقاضین با تجربه و مسلکی در صورت لزوم،
  - انجام سایر وظایف مندرج ماده هفتم مقرره کار بالمقطع.
- ۲- در ارتباط به تشکیل:
- ارزیابی و بازبینی تشکیل وزارت و پیشنهاد تشکیل بازبینی شده به مقام وزارت به طور سالانه،
- ۳- در ارتباط به شکایت کارمندان:
- بررسی و ارزیابی شکایات ارایه شده به کمیته از سوی کارمندان،
  - اتخاذ تصمیم در مورد شکایات ارایه شده و ارایه آن غرض منظوری به مقام وزارت،
  - کارمندان شکایات شان را در برگه شکایات درج نموده و آن را در صندوق شکایات می اندازند و یا به صورت مستقیم به ریاست منابع بشری تسلیم می نمایند. نمونه برگه شکایت مذکوره در پیوست (ضمیمه) شماره ۲۵ کتاب سوم مجموعه طرزالعمل‌های وزارت درج می باشد.^۱
  - ریاست منابع بشری بعد از اخذ برگه شکایت، برگه تسلیمی را به کارمند شاکی تسلیم می نماید که در آن نام شاکی، نام دریافت کننده شکایت، تاریخ و زمان دریافت شکایت درج شده باشد و در اخیر آن شخص دریافت کننده شکایت نیز امضاء نماید.^۲
  - ریاست منابع بشری، هر دو هفته یکبار در حضور رییس دفتر مقام با نماینده وی صندوق شکایات را باز و تمامی شکایات را درج فهرست می نماید و در ختم فهرست اضاء می نماید. یک نقل از فهرست به ریاست دفتر ارسال می گردد.^۳
- ۴- در ارتباط به برنامه های آموزشی،
- ارزیابی برنامه های آموزشی پیشنهاد شده و اتخاذ تصمیم در مورد چگونگی اجرایی شدن آن در صورت تایید برنامه
- ۵- در ارتباط به اضافه کاری:
- بررسی و ارزیابی درخواستی های اضافه کاری کارکنان، اتخاذ تصمیم در مورد آن و پیشنهاد آن به مقام وزارت غرض منظوری،
  - بررسی شکایات مرتبط با اضافه کاری، اتخاذ تصمیم در مورد آن و پیشنهاد آن به مقام وزارت غرض منظوری،
- (۲) کمیته هر هفته حداقل یک جلسه برگزار می نماید.

(۳) کمیته مکلف به ارایه گزارش از اجرایات خویش به صورت هفته وار به مقام وزارت می‌باشد.^۱

(۴) مقام وزارت، در صورت لزوم، می‌تواند جلسات ماهوار کمیته منابع بشری را ریاست نماید.^۲

فصل هفتم اضافه کاری

اضافه کاری

ماده بیست و یکم:

کارکن دائمی با در نظرداشت ماده سی و هشتم قانون کار، مقرره تنظیم امور اضافه کاری کارکنان و سقف تعیین شده اضافه کاری برای وزارت توسط وزارت مالیه، مستحق دریافت اضافه کاری می‌باشد.

روند درخواست اضافه کاری

ماده بیست و دوم:

(۱) کارکنان دائمی متقاضی اضافه کاری، درخواستی کتبی را به ریاست مربوطه تسلیم می‌نمایند. متقاضی اضافه کاری مکلف است دلایل شمولیت خویش در فهرست اضافه کاری را در درخواستی توضیح دهد.

(۲) هرگاه ریاست مربوط با درخواست اضافه کاری موافق باشد، آن را در خلال ۳ روز بعد از دریافت درخواستی با کمیته منابع بشری شریک می‌نماید.

(۳) هرگاه ریاست مربوط با درخواست اضافه کاری موافقت ننماید، دلایل رد درخواست را به صورت کتبی به متقاضی، در خلال ۳ روز بعد از دریافت درخواستی، اطلاع می‌دهد.

شکایت در مورد رد درخواستی اضافه کاری

ماده بیست و سوم:

(۱) هرگاه متقاضی که درخواست اضافه کاری وی از سوی ریاست مربوط رد گردیده، با دلایل رد موافقت نداشته باشد، می‌تواند به صورت کتبی به کمیته منابع بشری شکایت نماید. متقاضی یک نقل از دلایل رد ریاست را ضمن شکایت کتبی خویش می‌نماید.

(۲) هرگاه لازم باشد، کمیته منابع بشری می‌تواند، از کارکنانی که در ارتباط به رد درخواستی شان شکایت داشته اند، درخواست نماید تا در جلسه کمیته حاضر و در مورد موضوع به کمیته معلومات ارایه نماید.

تصمیم گیری در مورد اضافه کاری

ماده بیست و چهارم:

(۱) کمیته منابع بشری تمامی درخواستی‌های اضافه کاری تایید شده از سوی ریاست مربوط و شکایات واصله به کمیته منابع بشری در ارتباط به اضافه کاری را بررسی و ارزیابی می‌نماید.

(۲) کمیته بعد از بررسی و ارزیابی، فهرست نهایی تمامی کارکنان واجد شرایط اضافه کاری را غرض منظوری به مقام وزارت پیشنهاد می‌نماید.

فصل هشتم

برنامه‌های آموزشی

برنامه‌های آموزشی

ماده بیست و پنجم:

- (۱) ریاست منابع بشری به منظور تحقق حکم مندرج فقره (۱) ماده هفتاد و ششم قانون کار، برنامه های آموزش داخل خدمت را برای کارکنان وزارت به طور انفرادی و گروهی فراهم می نماید.
- (۲) ریاست منابع بشری برای برنامه های آموزشی انفرادی جدول زمان بندی تهیه و مطابق به آن برنامه را برگزار می نماید.
- (۳) ریاست منابع بشری برنامه های آموزشی گروهی را هر دو هفته یکبار برای کارکنان بخش مربوط برگزار می نماید.
- (۴) ریاست منابع بشری هر ماه حداقل یک بار برنامه آموزشی را در مورد آموزش این مجموعه طرز العمل برای کارکنان وزارت برگزار می نماید.
- (۵) ریاست منابع بشری در تهیه برنامه های آموزشی موارد ذیل را در نظر می گیرد:
۱- برنامه های آموزشی می بایست در ارتباط به موضوعات ذیل باشد:
- اهداف و دورنمای وزارت (صنعت، تجارت و سرمایه گذاری) و طرز العمل ها،
- منابع بشری،
- امور مالی،
- امور تدارکاتی،
- امور مربوط به پارک های صنعتی.
۲- مستقدیین برنامه های آموزشی شامل اشخاص ذیل می گردد:
- کارمندان وزارت در مرکز،
- کارمندان وزارت در ولایات،
- ائمه های تجارتی مقیم خارج،
- عموم کارمندان و ذینفعان پارک های صنعتی.
- (۶) هر ریاست مکلف است، هر سال، موارد ذیل را، بعد از تاییدی مقام وزارت، به ترتیب اجرا نماید:^۲
۱- ترتیب دستور جلسه (agenda) برای برنامه آموزشی که ریاست قصد برگزاری آن را دارد،
۲- تهیه و ترتیب محتوای لازم برای برگزاری برنامه آموزشی در برنامه پاورپوینت،
۳- برگزاری برنامه آموزشی مطابق به جدول زمانی ترتیب شده از سوی ریاست منابع بشری.
- (۷) ریاست منابع بشری غرض تحقق حکم فقره (۶) این ماده، موارد ذیل را به ترتیب انجام و از تحقق آن نظارت می نماید:^۳
- ۱- ریاست منابع بشری، جدول زمانی و چهارچوب برنامه آموزشی را یک ماه قبل از ختم سال مالی آماده و غرض تاییدی مقام به ریاست دفتر ارسال می نماید،
۲- ریاست دفتر، بعد از تاییدی مقام، چهارچوب برنامه آموزشی را به ریاست های مربوطه وزارت ارسال می نماید.

۳- ریاست های مربوط، چهارچوب برنامه آموزشی را خانه پری و به همراه اسناد لازم به ریاست دفتر ارسال می نماید.

۴- ریاست دفتر بعد از اخذ تاییدی مقام، موضوع را به ریاست منابع بشری غرض تحقق مطابق به جدول زمانی ارسال می نماید.

۵- ریاست منابع بشری، مطابق به جدول زمانی از اجرا و برگزاری برنامه آموزشی توسط ریاست مربوطه اطمینان حاصل می نماید.

۶- ریاست منابع بشری، اجرای برنامه ها توسط ریاست های مربوطه را شامل گزارش سالانه نموده و در شروع سال بعدی، در ضمیمه پلان سال مالی جدید، به مقام ارایه می نماید.

استفاده از ظرفیت های کارکنان وزارت

ماده بیست و ششم:

(۱) هرگاه شخص آموزش دهنده در داخل وزارت موجود باشد، ریاست منابع بشری بعد از هماهنگی با وی، برنامه آموزشی را برگزار می نماید.

(۲) اشخاصی که از برنامه های آموزشی خارج از کشور اعم از برنامه های آموزشی کوتاه مدت و تحصیلی فارغ می گردند، بعد از برگشت به افغانستان و حضور در وظیفه، مکلف به برگزاری برنامه ها غرض آموزش اندوخته های خوبیش به سایر کارکنان وزارت می باشد.

(۳) ریاست منابع بشری مکلف است جدول زمانی برگزاری برنامه های مندرج فقره (۲) این ماده را در هماهنگی با کارکنان مذکوره آماده و برنامه ها را در اسرع وقت برگزار نماید.

پرداخت هزینه

ماده بیست و هفتم:

در صورتی که آموزش کارکنان نیازمند پرداخت هزینه به مراکز یا اشخاص آموزش دهنده باشد، ریاست منابع بشری گزارش و پیشنهاد آن را غرض منظوری به مقام وزارت ارایه می نماید.

فصل نهم^۱

تنظیم فعالیت ها و اجرائات امریت واحد حمایت زنان خدمات ملکی

وظایف و مسؤولیت های واحد حمایت زنان خدمات ملکی

ماده بیست و هشتم:

(۱) واحد حمایت زنان خدمات ملکی دارای وظایف و مسؤولیت های ذیل می باشد:

- در بخش ارزیابی وضعیت و ارایه راه حل:

- ارزیابی وضعیت فعلی زنان در وزارت.

- تهییه و ترتیب استراتژی سالانه برای حضور فعال زنان در وزارت که در آن اهداف مشخص تعیین و

چالش های فرا راه آن مشخص گردیده باشد، و ارایه آن غرض منظوری به مقام وزارت،

- نظارت دوامدار از تطبیق پلان استراتژیک مرتبط با زنان،

- نظارت از تطبیق پالیسی های منابع بشری،

نظارت از تطبیق استراتژی تبعیض مثبت،

- جمع آوری آمار و ارقام مرتبط به کارکنان زن در وزارت به خصوص در ارتباط به تعداد کارکنان زن در تمامی واحدهای وزارت، ثبت معلومات مذکوره در بانک معلوماتی مشخص و ارایه آن به ریاست منابع بشری و در صورت لزوم به مقام وزارت،

۲- در بخش مدیریتی:

- برگزاری جلسات کمیته جندر،

- تدویر جلسات با تمام کارکنان انان و رسیدگی به نظریات آن ها جهت دریافت راه حل،

- همکاری در طرح و تطبیق برنامه های ارتقای ظرفیت مسلکی برای کارمندان زن در وزارت.

۳- در بخش گزارش دهی:

- جمع آوری آمار و ارقام و ارایه گزارشات لازم مرتبط به زنان به وزارت امور زنان،

- ارایه گزارش به ریاست منابع بشری به صورت ماهوار و به معین امور مالی و اداری و در صورت لزوم به مقام وزارت به صورت ربع وار،

- گزارش دهی آزار و اذیت کارکنان زن به معین امور مالی و اداری و در صورت لزوم به مقام وزارت،

- طبق احکام این طرزالعمل، تمام ریاست ها و واحدهای مربوطه وزارت مکلف به همکاری با آمریت واحد حمایت زنان خدمات ملکی در زمینه ارایه گزارش های مربوط می باشند.

نقش واحد حمایت زنان خدمات ملکی در پروسه استخدام

ماده بیست و نهم:

نقش واحد حمایت زنان خدمات ملکی در پروسه استخدام به شکل ذیل می باشد:

۱- اشتراک نماینده واحد حمایت زنان خدمات ملکی در پروسه تهیه فهرست کوتاه (شارت لیست) کارکنان.

۲- اشتراک نماینده واحد حمایت زنان خدمات ملکی در پروسه امتحانات استخدام به حیث عضو.

۳- حصول اطمینان از اضافه شدن نمره امتیازی به خانم ها بعد از اخذ امتحان رقباتی مطابق طرزالعمل استخدام کارکنان خدمات ملکی،

۴- ایجاد زمینه کاری سالم و مناسب برای زنان در وزارت.

۵- حمایت از حقوق قانونی زنان و مردان در وزارت بدون در نظر داشت تبعیض جنسیتی.

۶- تلاش برای افزایش حضور زنان در عرصه های تصمیم گیری و اجرائیوی وزارت به نحوی که سهم (۳۰%) فیصدی زنان حدالامکان در تمام سطوح اداره از قبیل عالی رتبه، متوسط رتبه، پائین رتبه و سایر امور رعایت گردد.

کمیته جندر

ماده سی ام:

(۱) طبق احکام این طرزالعمل، کمیته جندر به پیشنهاد آمریت واحد حمایت زنان خدمات ملکی و منظوری مقام وزارت ایجاد می گردد.

(۲) کمیته جندر به ریاست معین امور مالی و اداری به ترکیب ذیل ایجاد می گردد:

۱- أمر واحد حمایت زنان خدمات ملکی، به حیث عضو،

۲- رئیس منابع بشری، به حیث عضو،

۳- اسپیس امور حقوقی، به حیث عضو،

۴- رئیس امور مالی و اداری، به حیث عضو،

- ۵- رئیس دفتر مقام وزارت، به حیث عضو،
- ۶- رئیس پالیسی و پلان، به حیث عضو.
- (۳) واحد حمایت زنان خدمات ملکی مسئولیت دبیرخانه (سکرتویت) کمیته را به عهده دارد.
- (۴) وظایف و مسئولیت های کمیته چندر، به شرح ذیل می باشد:
- ۱- ارزیابی گزارش آمریت واحد حمایت زنان خدمات ملکی در مورد وضعیت زنان در وزارت و ارایه راه حل برای رفع چالش ها،
  - ۲- ارزیابی و بررسی استراتیژی تهییه شده توسط آمریت واحد حمایت زنان خدمات ملکی قبل از ارایه آن به مقام وزارت،
  - ۳- بررسی شکایات کارکنان زن در مورد آزار و اذیت کارکنان زن در وزارت و ارایه راه حل برای آن،
- (۵) کمیته چندر هر ماه حداقل یک جلسه را برگزار می نماید.
- (۶) در صورت ضرورت، واحد حمایت زنان خدمات ملکی می تواند تقاضای برگزاری جلسه فوق العاده را به معینیت امور مالی و اداری پیشنهاد نماید.
- (۷) واحد حمایت زنان خدمات ملکی مکلف است گزارش جلسات کمیته چندر را در خلال ۳ روز بعد از برگزاری آن به مقام وزارت ارایه نماید.

